

Ledning av det samiska språkarbetet under 2016 Dokument

- Sametingslag (1992:1433), 2 kap. 1 §
- Regeringens proposition 2008/09:158 Från erkännande till egenmakt – regeringens strategi för de nationella minoriteterna, kap. 10.4 Sametingets roll tydliggörs
- Sametingets plenum 2010-10-26—28, § 60
- Sametingets plenum 2014-05-20—22, § 26.8
- Sametingets språkpolitiska handlingsprogram, språknämndens förslag 2015
- Regleringsbrev för budgetåret 2016 avseende Sametinget
- Regleringsbrev för budgetåret 2016 avseende anslagen 7:1 och 7:2 Åtgärder för nationella minoriteter respektive Åtgärder för den nationella minoriteten romer
- Kungörelse (1974:152) om beslutad ny regeringsform, 12 kap. 2 §

Bakgrund*Sametingslag 2010*

Riksdagen bemyndigade i sametingslagen Sametinget att fastställa mål för och leda det samiska språkarbetet. Regeringen motiverade detta bemyndigande genom att ange att riksdag och regering kan formulera övergripande mål för den nationella språkpolitiken men när det handlar om att uttrycka målsättningar för det samiska språkarbetet bör ansvaret ligga på Sametinget. Mål för att främja, vårda och utveckla det samiska språket fordrar en demokratisk förankring i den egna gruppen som ett folkvalt organ kan ge.

Sametingsbeslut 2010 och 2014

Sametinget beslutade i 2010 att fastställa fem mål för det samiska språkarbetet:

1. alla samer ska kunna tala, läsa och skriva samiska,
2. de samiska språken ska vara levande språk som används och värdesätts i samhället,
3. alla samer ska ha tillgång till och ska kunna använda samiska inom alla samhällsområden, framförallt i det traditionella samiska området, och ska få lagenlig service på samiska av förvaltningsmyndigheter och domstolar,
4. de samiska språken ska vara synliga i samhället, och
5. det samiska språket i offentlig verksamhet ska vara vårdat, enkelt och begripligt.

Sametinget beslutade i 2014 att i budget avsätta medel för att

- erbjuda samiska barn och ungdomar möjligheter till intensive språkträning genom s.k. språkbud, d.v.s. längre vistelse, aktiviteter och utbildning i en dominerande samisk språkmiljö,
- erbjuda vuxna samer bidrag för korttidsstudier i samiska, och
- erbjuda nyckelpersoner – lärare, service- och förvaltningspersonal stipendier för högre studier i samiska.

I ett förslag till Sametingets språkpolitiska handlingsprogram föreslås språkmålen kompletteras och förtydligas.

Preciseringar i regleringsbrev 2016

I strid med sametingslagen styr regeringen genom regleringsbrev över Sametingets ansvar att leda det samiska språkarbetet.

Samiska språkcentrum

Sametinget ska, enligt regleringsbrevet, driva samiska språkcentrum i Tärnaby respektive Östersund. Språkcentrum ska tillgodose samiska mäns och kvinnors – både unga och äldre – behov av att återta sitt eget språk. Språkcentrum ska aktivt främja och stimulera ökad användning av samiska i samhället, bistå med sakkunskap och utveckla metoder för att stärka enskildas förutsättningar att bruka och återta det samiska språket samt sprida kunskap om revitalisering. Insatser som riktar sig till barn och ungdomar ska prioriteras särskilt. Språkcentrums arbete ska utgå från samernas behov av revitaliseringsinsatser. Språkcentrum ska samråda med andra samiska institutioner och organisationer för att samordna, komplettera och effektivisera arbetet med att revitalisera det samiska språket. Utvecklingsinsatser som utarbetas ska dokumenteras och kunskap om dessa ska spridas.

I regleringsbrevet för budgetåret 2016 avseende anslaget 7:1 har regeringen ytterligare preciserat vad Sametinget ska göra:

Av medlen från anslagsposten ska

- minst 1 500 000 kronor användas för direkta kostnader för utveckling och användning av metoder för att stärka enskildas förutsättningar att bruka och återta det samiska språket, och
- högst 4 500 000 kronor användas för genomförande och administration av Språkcentrums verksamhet för att främja och stimulera ökad användning av samiska, bistå med sakkunskap, öka kunskapen om revitalisering, dokumentera arbetet med metodutveckling och sprida kunskap om nya metoder samt samordna myndigheten med andra samiska institutioner och organisationer i arbetet med revitalisering av det samiska språket.

Regleringsbrev för budgetåret 2016, synpunkter

Sametinget – som har till uppgift att fastställa mål för och leda det samiska språkarbetet – ska driva samiska språkcentrum. Språkcentrumen ska tillgodose samers – både unga och äldre – behov av att återta sitt eget språk i enlighet med Sametingets fastställda mål, och bl.a. särskilt

- erbjuda samiska barn och ungdomar möjligheter till intensive språkträning genom s.k. språkbäd, d.v.s. längre vistelse, aktiviteter och utbildning i en dominerande samisk språkmiljö,
- erbjuda vuxna samer bidrag för korttidsstudier i samiska, och
- erbjuda nyckelpersoner – lärare, service- och förvaltningspersonal stipendier för högre studier i samiska.

Motiv

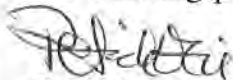
Regeringen ska tillåta samiskt självbestämmande och följa lagen genom att låta språkmålen och -arbetet ha en demokratisk förankring i Sametinget. Regeringens detaljerade mål, arbetsuppgifter och anslagspostbudget riskerar annars likna s.k. ministerstyre.

Plenum, styrelse och språknämnd ska ges möjlighet att fatta beslut som rör verksamheten inom det minoritetspolitiska uppdraget.

Yrkande

att regeringen genom ändring i regleringsbrev för budgetåret 2016 anger att Sametinget ska driva samiska språkcentrum i enlighet med sina fastställda mål.

För sametingspartiet Guovssonásti

Per Mikael Utsi
sametingsledamot